

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/93/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113201953
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3113201953.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej, sudcu Mgr. Ivana Kubínyho a sudkyne JUDr. Gabriely Janákovéj v právnej veci navrhovateľky A. W., nar. XX.XX.XXXX, občianky SR, bytom N. XXX/XX, A. R. C. proti odporcovi Q. W., nar. XX.XX.XXXX, občan SR, bytom N. XXX/XX, A. R. C., t. č. bytom B. J.. R. č. XX, A. R. C., práv. zast. Mgr. Erikou Ranušovou, advokátkou so sídlom v Dubnici nad Váhom, Moyzesova č. 1200/12, o určenie výživného na rozvedenú manželku, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 9. októbra 2013, č.k. 14C/36/2013-28, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť platiť navrhovateľke príspevok na výživu vo výške 80 Eur mesačne s účinnosťou od 01.02.2013, nedoplatok na výživnom za čas od 01.02.2013 do rozhodnutia súdu vo výške 640 Eur povolil odporcovi splácať v splátkach po 50 Eur mesačne spolu s bežným výživným, vo zvyšku návrh zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodol tak o návrhu navrhovateľky, ktorá žiadala zaviazat' odporcu k plateniu príspevku na rozvedenú manželku vo výške 170 Eur mesačne od 01.02.2013, pretože zo svojho príjmu vo výške starobného dôchodku 263,70 Eur nie je schopná vyžiť. Vychádzal zo skutkových zistení, že navrhovateľka s odporcom boli manželmi od 19.03.1999 do 16.10.2012, kedy ich manželstvo zaniklo rozvodom. Účastníci žili v spoločnej domácnosti v byte v A. R. C., pričom tento byt bol pôvodne výlučným vlastníctvom navrhovateľky, ktorá darovacou zmluvou zo dňa 10.10.2001 previedla spoluvlastnícky podiel 1/4 na odporcu. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 12C/192/2012-65 zo dňa 26.11.2012 bol odporca vylúčený z užívania predmetného bytu s príslušenstvom podľa ustanovení § 146 ods.2 Občianskeho zákonníka a § 705a Občianskeho zákonníka, a to z dôvodov že odporca požíva alkoholické nápoje, pod ich vplyvom je vulgárny, agresívny, vyhráža sa navrhovateľke vyhodením z okna. Od 15.02.2013 sa na návrh navrhovateľky vedie na okresnom súde pod sp. zn. 17C/4/2013 konanie o vrátenie darovaného spoluvlastníckeho podielu. V minulosti bolo o vyživovacej povinnosti medzi účastníkmi rozhodované rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 30P/112/2012-33 zo dňa 22.10.2012, ktorým súd zaviazal odporcu platiť navrhovateľke výživné manželky 100 Eur mesačne. V tom čase sa pri určení výživného vychádzalo z príjmov účastníkov, ktorí boli obaja na starobnom dôchodku; u navrhovateľky zo sumy 252,50 Eur mesačne a u odporcu zo sumy 605,30 Eur mesačne. Navrhovateľka mala mesačné výdavky na bývanie v sume 105,45 Eur a náklady na lieky 55 Eur. Odporca mal mesačné výdavky s bývaním v B. J.. R.. XXX/X v A. R. C. v sume 150 Eur mesačne. V čase rozhodovania okresného súdu mal okresný súd za preukázané, že navrhovateľka je rozvedená, žije sama, jej mesačné výdavky na bývanie predstavujú sumu 105,45 Eur. Príjem má zo starobného dôchodku v sume 263,70

Eur mesačne a zo sociálnej dávky 20 Eur mesačne. Jej náklady na lieky sú 35-40 Eur mesačne. Na strane odporcu mal okresný súd zistené, že je rozvedený, býva v ubytovni, jeho mesačné výdavky predstavujú 151,90 Eur a náklady na lieky 22 Eur. Odporcovým príjmom je starobný dôchodok v sume 617,80 Eur mesačne. Zo zhodných výpovedí účastníkov mal okresný súd za preukázané, že si medzi sebou rozdelili peniaze, čo mali odložené na pohreb, pričom odporca si vzal 3.000 Eur a navrhovateľka 2.000 Eur.

Po právnom posúdení veci podľa § 72 ods. 1, 2, § 75 ods. 1 a § 77 ods.1 Zákona o rodine okresný súd prijal záver, že na strane navrhovateľky boli splnené podmienky na priznanie príspevku na výživu rozvedenej manželky, pretože má nízky starobný dôchodok, poberá dávku sociálnej pomoci, vlastní v spoluvlastníckom podiele len byt v ktorom býva a je preto vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav výživou odkázaná na odporcu. Odporcovi vylúčením z užívania bytu síce vznikli zvýšené náklady na bývanie v ubytovni, avšak aj po ich zaplatení má vyšší príjem ako navrhovateľka. Pretože odporca navrhovateľke od podania žaloby na súd neprispel na výživu žiadnou čiastkou, vznikol do rozhodnutia okresného súdu na výživnom za čas od 01.02.2013 do 09.10.2013 dlh v sume 640 Eur, ktorý súd povolil odporcovi splácať v splátkach podľa ust. § 160 ods.1 O.s.p. O náhrade trov konania rozhodol okresný podľa ust. § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal, lebo žiaden z nich nemal vo veci plný úspech.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie odporca a okresnému súdu vytýkal, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Napadnutý rozsudok žiadal zmeniť a návrh v celom rozsahu zamietnuť. Vychádzajúc z toho, že príjem oboch účastníkov pozostáva iba zo starobného dôchodku, teda zásluhovej dávky viazanej na predchádzajúcu pracovnú činnosť, je v rozpore s dobrými mravmi priznávať z tejto dávky výživné na rozvedeného manžela. Odporca nesúhlasil s významnou odlišnosťou majetkových pomerov, možností a schopností účastníkov. Súd totiž prihliadol len na výšku starobného dôchodku účastníkov a nezaoberal sa ďalšími majetkovými pomermi účastníkov, keď nezohľadnil, že navrhovateľka vyhodila odporcu z bytu, zamedzila mu doň prístup a chce získať späť odporcov spoluvlastnícky podiel. Za rozhodujúce považoval odporca aj správanie sa účastníkov k sebe navzájom počas manželstva, pred rozvodom, v rozvodovom konaní a po ňom, v ktorých obdobiach navrhovateľka udávala na odporcu skutočnosti a obvinenia nezakladajúce sa na pravde, a to tvrdenia o údajnom bití a hrubom zaobchádzaní. Všetko výlučne za účelom získania majetkového prospechu. Táto skutočnosť diskvalifikuje navrhovateľku v súlade s § 75 ods. 2 Zákona o rodine z možnosti žiadať od odporcu príspevok na výživu rozvedeného manžela, pretože je to v rozpore s dobrými mravmi. Tým sa však okresný súd vôbec nezaoberal. Napokon odporca poukazuje na to, že výška starobného dôchodku, a to aj minimálna, je štátom určená tak, aby tento príjem pokryl všetky základné životné potreby jeho poberateľov. Navrhovateľka je preto s takýmto príjmom schopná živiť sa sama. Aké ostatné životné potreby navrhovateľky má pokryť priznaný príspevok, okresný súd nevysvetlil, a preto je napadnutý rozsudok v tomto smere nepreskúmateľný.

Navrhovateľka sa k podanému odvolaniu nevyjadřila.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v medziach odvolania a zistil, že je potrebné rozsudok okresného súdu potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je vo výroku vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Odporca vo svojom odvolaní výslovne uplatňuje dôvod na odvolanie podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam). Podstata tohto odvolacieho dôvodu spočíva vo všeobecnosti predovšetkým v nesprávnom postupe okresného súdu pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že okresný súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Týmto odvolacím dôvodom spochybňuje

odporca záver okresného súdu o odlišných majetkových pomeroch, možnostiach a schopnostiach účastníkov.

Možno sa stotožniť s odporcom, že majetok navrhovateľky tvorí aj byt, v ktorom býva. Ako zistil okresný súd, výška spoluvlastníckeho podielu navrhovateľky predstavuje 3 a vo zvyšku je spoluvlastníkom bytu odporca, ktorý však byt neužíva na základe rozhodnutia súdu. Z úradnej činnosti krajského súdu bolo zistené, že konanie o vrátenie daru nie je právoplatne skončené, a preto je potrebné vychádzať z uvedených podielov. Byt spravidla predstavuje významnú majetkovú hodnotu a niet dôvodu mať pochybnosti, že tomu tak v tomto prípade nie je. Pre účely rozhodovania o nárokoch z vyživovacích povinností však nemožno k bytu prihliadať iba cez jeho hodnotu vyjadrenú v peniazoch a bez ďalšieho ho považovať za majetok, z ktorého je povinný spôsobilý plniť vyživovaciu povinnosť, alebo za majetok, z ktorého môže oprávnený hradiť svoje potreby. Pokiaľ totiž byt nie je vo vlastníctve za účelom speňaženia, nepredstavuje príliš disponibilný majetok, ktorý by bolo možné použiť na účely výživy obdobne ako napríklad finančnú hotovosť alebo úspory obdobnej hodnoty. Ich likvidita, je neporovnateľne vyššia ako likvidita bytu. Uvedené platí zvlášť za situácie, že posudzovaná osoba užíva byt primeraný jej potrebám na bývanie. Pri byte zodpovedajúcom svojim štandardom potrebám vlastníka a slúžiaci k uspokojovaniu bytovej potreby jeho vlastníka, nemožno v zásade spravodlivo žiadať, aby bol pre účely výživy predaný. To tak na strane výživným oprávnenej osoby, ako na strane osoby výživným povinnej. Okresný súd tak pre potreby rozhodovania o vyživovacej povinnosti správne prihliadal primárne na pravidelný mesačný príjem účastníkov a nie na spoluvlastníctvo k bytu slúžiacemu na bývanie navrhovateľky. Jeho speňaženie pre účel každodennej spotreby totiž nemožno spravodlivo požadovať. To nielen od navrhovateľky, ale ani od odporcu, u ktorého tiež neboli majetkové pomery posudzované cez spoluvlastníctvo k bytu. Správnosť skutkových zistení okresného súdu o majetkových pomeroch účastníkov tak nebola dotknutá nezohľadnením hodnoty spoluvlastníckeho podielu na byte účastníkov.

Rovnako nie je v rozpore s vykonanými dôkazmi, ak okresný súd nezistil, že by navrhovateľka za účelom získania majetkového prospechu udávala na odporcu skutočnosti a obvinenia nezakladajúce sa na pravde, a to tvrdenia o údajnom bití a hrubom zaobchádzaní. Samotná výpoveď odporcu, z ktorej odporca uvedené tvrdenie dovodzuje, nebola dostatočným dôvodom na spochybnenie skutkových zistení súdu urobených v právoplatne skončenom konaní o vylúčenie odporcu z užívania bytu. Z nich okresný súd v tejto veci správne vychádzal, keď odporcom tvrdené konanie navrhovateľky nepovažoval za preukázané.

Naplnený však nebol ani odvolací dôvod podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Toto pochybenie je mylná aplikácia (a výklad) právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť. V tomto smere považuje odporca za rozporné s dobrými mravmi v zmysle ustanovenia § 75 ods. 2 Zákona o rodine, priznávať zo starobného dôchodku ako zásluhovej dávky výživné na rozvedeného manžela. Výslovne poukazuje na to, že starobný dôchodok je viazaný na predchádzajúcu pracovnú činnosť a platenie odvodov z tohto príjmu. Práve v skutočnostiach uvádzaných odporcom však spočíva odpoveď, prečo niet najmenšieho dôvodu nepovažovať starobný dôchodok za spôsobilý zdroj plnenia vyživovacej povinnosti. Pokiaľ je totiž takýmto spôsobilým zdrojom príjem dosahovaný v období aktívneho pracovného života, o čom v právnej praxi nie sú najmenšie pochybnosti, musí byť spôsobilým zdrojom aj príjem priamo závislý od práce po skončení jej aktívneho výkonu.

Napokon odporca vytýka okresnému súdu nesprávnu aplikáciu § 72 ods.1 Zákona o rodine, podľa ktorého rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Konkrétne má za to, že u poberateľa starobného dôchodku je vylúčená neschopnosť živiť sa sám, pretože starobný dôchodok je aj vo svojej minimálnej výške určený tak, aby postačoval na krytie základných životných potrieb. Právny poriadok však neupravuje minimálnu výšku starobného dôchodku. Negatíva spojené s nízkymi príjmami, vrátane nízkych príjmov z nízkeho starobného dôchodku sú kompenzované rôznou formou dávok. Ako bolo zistené v konaní pred okresným súdom, sociálnu dávku 20 Eur mesačne poberá popri dôchodku aj navrhovateľka. Existencia príjmu zo starobného dôchodku preto v žiadnom prípade nemôže byť sama o sebe určujúca, či je, alebo nie je jeho poberateľ schopný sám sa živiť.

V prípade napadnutého rozsudku nie je daná ani odporcom vytýkaná nepreskúmateľnosť spočívajúca v tom, že okresný súd neuviedol, aké ostatné životné potreby navrhovateľky má pokryť priznaný príspevok. Všeobecne nie je možné pri rozhodnutiach o výživnom požadovať exaktné vyčíslenie a špecifikáciu nákladov, ktoré má pokrývať priznané výživné. Materiálne potreby aj základného živobytia sú rôznorodé a ich charakter podlieha aktuálnym potrebám, ktoré sa v čase menia. V posudzovanom prípade je s bežnou znalosťou cenových pomerov tých najzákladnejších potrieb ako sú bývanie, stravovanie, zdravotná starostlivosť, ošatenie a hygiena však možné konštatovať, že príjem navrhovateľky ani spolu s priznaným príspevkom na výživu nebude navrhovateľke umožňovať viac ako ľudsky dôstojné uspokojovanie základných životných potrieb.

Vzhľadom na uvedené neboli odvolaním vytýkané pochybenia okresného súdu zistené. Ohľadom skutočností uvedených v odvolaní dospel okresný súd z vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a vychádzal zo správneho právneho posúdenia veci, preto krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil.

V odvolacom konaní bola úspešná navrhovateľka, ktorá by mala v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p., v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní jej však žiadne trovy nevznikli, preto jej krajský súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.